

Mesajul FOREN 2026

În continuarea unei tradiții de peste 30 de ani, Comitetul Național Român al Consiliului Mondial al Energiei (CNR-CME) a desfășurat la Neptun, în intervalul 14 – 17 iunie 2026, o nouă ediție a Forumului Regional Central și Sud-Est European FOREN. La acest eveniment internațional au participat, pe lângă reprezentanți ai autorităților și industriei românești, peste 50 de specialiști din sectoarele energetice din alte țări, reprezentanți ai unor organizații internaționale, inclusiv ale Consiliului Mondial al Energiei (CME) la cele mai înalte niveluri, parlamentari, reprezentanți ai comitetelor membre ale CME din Europa etc.

Subiectele de interes s-au înscris în tematica largă și de stringentă actualitate propusă de Forum: **"Secure, Sustainable and Affordable Energy for Central and Eastern Europe"**.

Considerăm că Forumul a fost un succes de necontestat, reliefat și de Președintele CME, Excelența Sa domnul Adnan AMIN, care a subliniat că *"Lecția din România este clară: tranzițiile reușite nu abandonează punctele forte ale trecutului; ele le valorifică pentru a construi viitorul. România înțelege bine acest lucru, iar, în timp ce Europa și lumea navighează printr-una dintre cele mai importante perioade din istoria energiei, această experiență este neprețuită"*.

Având în vedere concluziile sesiunilor de discuție și considerând că ele pot ajuta la clarificarea modalităților de abordare a provocărilor actuale, participanții la FOREN 2026 propun următorul

MESAJ

Sectoarele energetice ale țărilor din regiune sunt confruntate cu un număr sporit de probleme care solicită o atenție deosebită și o soluționare rapidă. Tranziția are țeluri comune, dar căile pot fi diferite în funcție de caracteristicile fiecărei țări, în parte dependent de nivelul de dezvoltare, resurse, capacitate organizațională, alegeri politice diferite, dar și priorități sociale specifice. Studiile CME au identificat totuși o serie de provocări comune actuale, cum ar fi cele legate de prețurile energiei, accesul la capital, suportabilitatea serviciului de către consumatori și – în mod special în acest an - riscurile geopolitice. În cadrul Forumului, s-a discutat modul în care UE abordează aceste provocări, inclusiv răspunsul în bloc al țărilor membre și a celor candidate pentru scăderea dependenței energetice de importuri din afara blocului comunitar, de accelerare a tranziției și a aplicării pachetelor RePowerEU și AccelerateEU. Conform actualei viziuni, tranziția energetică trebuie să meargă mână în mână cu competitivitatea economiilor regiunii și ale Europei în general. Aceasta a dus la o concluzie importantă a faptului că abordările fragmentate și eforturile izolate nu vor duce la rezultate eficiente, fiind de dorit o colaborare mai intensă a sectoarelor energetice din regiune. În acest sens, s-a subliniat că regiunea trebuie să accelereze investițiile în generarea de energie electrică pentru a se obține o presiune semnificativă asupra prețurilor, marile "autostrăzi" regionale putând contribui esențial la stabilitatea regiunii, promovarea stocării permițând o mai mare flexibilizare, iar sprijinul reciproc permițând evitarea unor incidente grave în funcționarea acestor sisteme. Își fac din ce în ce mai mult prezența provocărilor și oportunităților legate de digitalizare și AI.

În ceea ce privește România, discuțiile din cadrul Forumului au evidențiat câteva direcții strategice în realizarea propriei tranziții energetice:

- Rețelele electrice și de gaze naturale ale operatorilor de energie reprezintă o condiție funcțională pentru o tranziție eficientă în contextul în care accentul va fi pus nu numai pe dezvoltarea de noi capacități de producție, ci pe gestionarea unui sistem energetic mai complex, mai flexibil, mai digitalizat și mai interconectat, cu consumatori și mai activi, dar și mai solicitanți, sistem capabil să răspundă simultan obiectivelor de securitate în alimentare, competitivitate și decarbonare.

- Noile investiții în capacități de producție trebuie finalizate. Totodată, stocarea la diferite niveluri ale sistemului trebuie să devină o componentă structurală a viitorului sistem energetic românesc, trecând din zona opțională în cea de necesitate sistemică. Investițiile în rețelele electrice trebuie să fie anticipative, corelate cu evoluția consumului, să țină seama de perioadele mari de finalizare a unor noi rețele și de generarea distribuită care micșorează distanța între locurile de producere și de consum.
- Gazele din Marea Neagră și infrastructura regională rămân esențiale pentru securitatea energetică a țării. În același timp, companiile din sector au susținut ideea unui mixt energetic echilibrat, bazat pe complementaritate tehnologică. Trebuie evitate abordările dezechilibrate și e de dorit a construi un model în care tehnologiile se completează reciproc, în funcție de rolul lor în sistem și de nevoile reale ale economiei.
- Investitorii cer predictibilitate, viteză de implementare și parteneriat real cu autoritățile. Este clar că ritmul tranziției nu depinde doar de disponibilizarea capitalului, ci și de calitatea cadrului de reglementare, de predictibilitatea deciziilor pe termen lung și de capacitatea administrativă de a susține proiectele prin accelerarea proceselor de avizare și autorizare, prin reguli stabile și coerente, dar și printr-o mai bună corelare între politicile publice, obiectivele tranziției și realitățile din piață.
- Ritmul din ce în ce mai accelerat al transformărilor sistemului energetic impune regândirea strategiilor. În acest context, digitalizarea, inteligența artificială și securitatea cibernetică trebuie să intre în miezul strategiei energetice a țării.
- Toate aceste provocări pot fi realizate cu specialiști cu înaltă calificare; pregătirea și perfecționarea continuă a acestora trebuie să constituie o preocupare permanentă a învățământului de specialitate la toate nivelurile.
- Șansa României de a deveni un "hub energetic regional" se poate transforma dintr-un slogan într-o realitate benefică pentru țară. Materializarea acestei oportunități depinde însă de viteza cu care actorii publici și privați sunt capabili de a acționa coordonat pentru a accelera investițiile, de a valorifica inteligent resursele disponibile și de a dezvolta un cadru investițional competitiv.

*
* *

În final, cu speranța că identificarea acestor problematici poate ajuta la o abordare realistă a situației actuale a sectorului energiei în România și în regiune, dar mai ales la înțelegerea mai bună a căilor de transformare eficientă a sectorului, organizatorii vă mulțumesc pentru participare și vă invită în 2028, la viitoarea ediție a FOREN.